

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

DOM
2011-05-05
Meddelad i
Umeå

Mål nr
604-11 E
Kansli 3

SÖKANDE

Tyréns AB, 556194-7986
Peter Myndes Backe 16
118 86 Stockholm

MOTPART

Umeå kommun
901 84 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

KONKURRENSVERKET	
2011-05-06	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Umeå kommun (Kommunen) har inbjudit till prekvalificering avseende projektävling för Hedlundprojektet i Umeå (dnr 10112).

I inbjudan anges att syftet med projektävlingen är följande:

- Att maximalt fyra kommer att kvalificera sig för tävlingen
- Att få förslag på en förskola i två plan som ska byggas för Reggio Emiliapedagogik
- Att få förslag på lösningar för byggande av ett lågenergi-hus/passivhus

Dok.Id 12089

Postadress Box 193 901 05 Umeå	Besöksadress Nygatan 45 (Tingshuset)	Telefon 090-17 74 00 E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se	Telefax 090-13 75 88	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00
---	---	---	--------------------------------	--

- Att få förslag på gestaltning av en förskola i innerstadsmiljö
- Att hitta en leverantör som har nödvändig kompetens för uppdraget

I inbjudan anges vidare att efter tävlingen och i enlighet med juryns utslag avser Kommunen, under förutsättning att nu gällande beslut om att genomföra Hedlundaprojektet kvarstår, att förhandla utan föregående annonsering med den vinnande förslagsställaren om arkitektuppdraget.

Nio företag anmälde intresse att delta i tävlingen. Av dessa valdes fyra företag ut, däribland Tyréns AB, att mot en ersättning presentera var sitt tävlingsbidrag. Efter slutförd projekttävling utsågs Sweco arkitektur/Sweco Architects AB som vinnare.

Tyréns AB (Tyréns) yrkar i förvaltningsrätten i första hand att bedömningen i projekttävlingen ska göras om av en ny jury och i andra hand att projekttävlingen ska göras om.

Kommunen bestrider bifall till Tyréns ansökan.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

En upphandlande myndighet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering om det är fråga om ett tjänstekontrakt som följer på en projekttävling som anordnats enligt 14 kap., under förutsättning att kontraktet enligt tävlingsreglerna ska tilldelas vinnaren eller en av vinnarna av tävlingen. (4 kap. 9 § första stycket LOU)

Jury ska vara självständig i sina yttranden och beslut.

Ett tävlingsbidrag får presenteras för juryn endast på ett sådant sätt att det inte framgår vem som har lämnat ett enskilt bidrag. Anonymiteten ska gälla fram till dess juryn har lämnat sitt yttrande eller meddelat sitt beslut. Vid granskningen får endast de kriterier som angetts i annonsen om projektävlingen beaktas. (14 kap. 8 § LOU)

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 5 § LOU)

PARTERNAS ANFÖRANDE

Tyréns anför bl.a. följande.

Det har för juryn i projektävlingen framgått vilka anbudsgivare som lämnat de enskilda bidragen. Kommunen har därmed brutit mot bestämmelsen i 14 kap 8 § andra stycket LOU. Med hänsyn till att det ligger i sakens natur att man vid projektävlingar accepterar mer otydliga kriterier och mer subjektivt tyckande i bedömningarna är det av avgörande betydelse att anonymiteten säkerställs för att kunna vara säker på att utvärderingen sker

utan att någon anbudsgivare (medvetet eller omedvetet) särbehandlas. Briten är sådan att den inte kan rättas på annat sätt än att en ny jury, som inte har kännedom om vilken anbudsgivare som lämnat vilket bidrag, får göra om bedömningen.

Anonymiteten är grundläggande för projekttävlingar och syftar till att det inte ens ska kunna misstänkas att någon tävlande missgynnas. Tyréns har invändningar mot juryns bedömningar men har inte någon grund för att påstå att juryns bedömningar i dessa delar har påverkats av någon medveten vilja att gynna eller missgynna något av de inlämnade tävlingsförslagen. Det faktum att tävlingen har genomförts på ett sådant sätt att det ens finns en risk för att resultatet påverkats av andra omständigheter än de som redovisats i tävlingsbidragen är dock tillräcklig grund för yrkandena.

Tyréns är positivt till projekttävlingar av motsvarande karaktär som den aktuella och är också medvetet om att kriterierna för utvärdering kan vara lite mer otydliga och subjektiva än vid traditionella anbud. I detta fall har det dock varit alltför otydligt om vilka kriterier som juryns beslut slutligen baserades på. Kriterierna har enligt till ansökan om överprövning bifogad bilaga uttryckts varierande under tävlingens genomförande, se bilaga 1 till domen. Man kan konstatera att utvärderingskriterierna är formulerade och uttryckta annorlunda mellan PM:et 2010-12-14 och den slutliga utvärderingen.

I kvalificeringsfasen var kriterierna uttryckta med procentuell viktning och vid möte med delar av juryn i december 2010 uppfattade Tyréns projektgrupp att passivhuskraven var mycket viktiga. Detta skulle vara den första passivhusförskolan i norra Sverige. Tyréns tog detta som en mycket viktig utgångspunkt och utformade en mycket kompakt byggnad som är optimal ur passivhussynpunkt. Om passivhuskraven hade frångåtts lite grand hade

man kunnat ha ett mer långsmalt hus och kunnat arbeta på ett helt annat sätt med planlösningen.

Som Tyréns ser på juryns beslut togs det helt och hållet utifrån Verksamhetens synpunkter kring plangestaltning. Den tekniska utvärderingen kring passivhus och Stadsarkitektens synpunkter vägdes inte in i beslutet och det var i de delarna som Tyréns förslag fick de bästa omdömena. Tyvärr verkar det som att detaljsynpunkter på planlösningen har fått väga tyngre vid juryns slutliga bedömning. Detta är saker som i en fortsatt bearbetning av förslaget hade kunnat rättas till inom deras förslags totala koncept.

Tyréns har inte påstått att juryn har särbehandlat något av företagen utan tycker bara att det är svårt att förstå hur den sammanvägda bedömningen, baserat på omdömena i Arkitektens bedömning, SBHK Fastighets bedömning och Verksamhetens bedömning, egentligen har utförts av juryn.

Kommunen anför bl.a. följande.

Kommunen har uppfattat att Tyréns anfört två skäl för sin överprövning;

- Att det för juryn framgått vilka anbudsgivare som lämnat de enskilda bidragen
- Att det varit alltför otydligt beträffande vilka kriterier som juryns beslut slutligen baserades på

Vad gäller det första skälet hade samtliga bidrag sin logotyp och sitt namn på allt material när tävlingsbidragen lämnades in till Kommunen. Kommunen valde att inte avidentifiera dessa i samband med att juryn påbörjade sitt arbete med att bedöma de inkomna bidragen. Skälet till detta var att samtliga anbudsgivare skulle komma att bjudas in för en muntlig presentation av sitt bidrag och därmed skulle deras identitet ändå röjas. Syftet med den

muntliga presentationen var bl.a. att ge juryn möjlighet att ställa frågor och fördjupa sig i hur de hade tänkt.

Att bygga en förskola med de krav som ställts i denna projekttävling är ett helt nytt sätt att bygga förskolor för Kommunen. Kommunen ansåg därför att en muntlig presentation var nödvändig för att säkerställa att man skulle fatta rätt beslut och därmed utse det bidrag som bäst motsvarar de kriterier som var satta för denna projekttävling.

Att juryn på något vis skulle särbehandla något företag förefaller långsökt i detta sammanhang. I jurygruppen har ingått ett flertal personer som dessutom haft olika roller, där var och en har gjort egna bedömningar som var och en kan stå för. Nämnas kan också att dessa personer ofta är inblandade i andra upphandlingar där det kan förekomma subjektiva bedömningar. I de upphandlingarna är leverantörer vanligtvis kända vilket gör att man är van att bedöma innehållet i anbuden, oavsett vem som lämnat det.

I juryns beslut framgår tydligt hur man bedömt de olika bidragen och vilket av de fyra bidragen som bedömts som det bästa förslaget. Dessa bedömningar har gjorts på ett objektivet sätt och man har inte särbehandlat något av företagen. Juryn har på ett kompetent och professionellt sätt kommit fram till det vinnande bidraget oavsett om företagen varit anonyma eller inte.

Tyréns uppfattning är också att inget företag särbehandlats och att juryn inte haft andra syften än att utse den bäste vinnaren. Tyréns anger vidare att det inte var på dessa grunder de inte utsågs som vinnare utan att det berott på otydliga kriterier. Mot bakgrund av detta har det inte varit avgörande för utgången om bidragen varit anonyma eller inte.

Vidare kan konstateras att om detta varit ett bekymmer för Tyréns borde de ha reagerat redan då de bjöds in till den muntliga presentationen.

Vad gäller Tyréns andra skäl för överprövning avsåg utvärderingskriterierna i kvalifikationsfasen att komma fram till vilka fyra företag som skulle få gå vidare till att lämna bidrag till projekttävlingen. De kriterierna ska således inte blandas ihop med bedömningen av inlämnade tävlingsbidrag.

I det PM (utdrag från det dokumentet, se bilaga 2 till domen) som Tyréns refererar till framgår vilka kriterier som är viktigast. Däri anges tydligt att det är en förskola med Reggioinspirerat arbetssätt som ska byggas. Det anges också att det är en förskola med Reggioinspirerat arbetssätt som ska prioriteras högst när juryn bedömer förslagen. Eftersom byggandet av en förskola står för den största kostnaden i detta projekt förefaller det orimligt att verksamhetsdelen inte ska ha den högsta prioriteringen vid bedömningen av bidragen. Att bygga den i passivhusteknik kanske blir en merkostnad om cirka 10-15 % av byggkostnaden. Det är självklart att Verksamhetens synpunkter ska vägas in i juryns bedömning. Av PM:et framgår också att det är viktigt att förskolan byggs med passivhusteknik, vilket juryn också haft med i sina bedömningar. Det framgår även att gestaltningar kommer att bedömas av juryn.

Det stämmer inte att juryn helt och hållet gick på Verksamhetens synpunkter utan det var ett sammanvägt beslut av flera kriterier som ledde till att Sweco vann projekttävlingen. Tyréns anför att det verkar som att detaljsynpunkter på planlösningen har fått väga tyngre vid juryns slutliga bedömning. Det överensstämmer med vad som tidigare sagts om att det som prioriteras högst är att bygga en förskola.

Att Tyréns tolkat det som att passivhuskraven varit det viktigaste och att de därför inte fokuserat på en optimal planlösning ur verksamhetssynpunkt är

en tolkning som Kommunen inte känner igen och alltså inte kan lastas för. Påståendet att man vilseletts av otydliga kriterier och att juryn tagit hänsyn till kriterier som inte överensstämmer med vad som angetts är inget Kommunen känner igen sig i.

DOMSKÄL

Förvaltningsrätten kan inledningsvis konstatera att det är ostridigt mellan parterna att juryn i den aktuella projekttävlingen haft kännedom om vilka företag som ingett de olika tävlingsbidragen. Härigenom har Kommunen agerat i strid mot bestämmelsen i 14 kap. 8 § andra stycket LOU. Den fråga som då uppkommer är om Tyréns till följd av att tävlingsbidragen inte varit anonyma lidit eller kunnat komma att lida skada. Tyréns hänvisar, på ett mer allmänt plan, till risken för särbehandling när tävlingsbidragen inte är anonyma. Några omständigheter som tyder på att utgången i projekttävlingen faktiskt påverkats av att bidragen inte varit anonyma har dock inte framkommit. Tyréns kan därför inte anses ha lidit eller riskerat att lida skada.

Vad gäller Tyréns andra grund noterar förvaltningsrätten att det i Kommunens PM anges hur tävlingsbidragen avses utvärderas och bedömas, se bilaga 2 till domen. I tilldelningsbeslutet anges att tävlingsbidragen utvärderats av juryn enligt vad som anges i den nedre delen av Tyréns sammanställning, se bilaga 1 till domen. Bedömningsgrunderna är i tilldelningsbeslutet inte uttryckta på samma sätt som i PM:et. Med hänsyn till den gemenskapsrättsliga principen om förutsebarhet måste det i förväg klart och tydligt anges hur tävlingsbidragen avses att bedömas och detta måste också följas vid utvärderingen. Enligt förvaltningsrättens mening synes dock inte någon egentlig skillnad mellan vad som angetts i PM:et och vad som sedan använts vid utvärderingen av bidragen föreligga. Innebörden av bedömningsgrunderna synes i huvudsak överensstämma även om de uttrycks på

ett mer preciserat sätt i tilldelningsbeslutet. Till följd härav finner förvaltningsrätten att, även om det i och för sig hade varit önskvärt om bedömningsgrunderna angetts på ett mer preciserat sätt även i PM:et, det måste ha framgått för de tävlande vad som skulle komma att tillmätas störst betydelse vid bedömningen av bidragen och att det inte framkommit annat än att det också är detta som har värderats. Det är vidare tveksamt om Tyréns lidit eller kunnat komma att lida skada till följd av eventuella oklarheter i PM:et. Av PM:et framgår att passivhusdelen har lägre prioritering än verksamhetsdelen och Tyréns argumentation är främst inriktad på att passivhusdelen fått för stor betydelse vid utvärderingen av bidragen. Eventuella otydligheter i andra avseenden torde inte ha påverkat utformningen av bidraget på något för utgången avgörande sätt.

På grund av det anförda och då inte heller vad som i övrigt anförts av Tyréns medför att genomförandet av projekttävlingen kan anses strida mot någon bestämmelse i LOU eller mot de gemenskapsrättsliga principerna kan ansökan inte bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (Dv 3109/1C LOU)

Hases Per Sjöblom
Lagman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

BILAGA 1 – Utvärderingskriterier

Utvärderingskriterierna

Dessa har varierat under tävlingens genomförande, vi vill bara påpeka att det är svårt att vara med i en tävling med oklara regler.

I den inledande kvalificeringsfasen var utvärderingskriterierna tydligt beskrivna och viktade enligt följande:

<i>Kompetens avseende</i>	<i>Vikt 40 procent</i>
• Grundförutsättningar	Betyg 0-3
• Reggio Emilapedagogik	Betyg 0-5
• Lågenergibyggnad/passivhus	Betyg 0-5
 <i>Tidigare genomförda uppdrag, som genomförts av det huvudansvariga företaget och som omfattar följande moment:</i>	 <i>Vikt 40 procent</i>
• Att rita och projektera	Betyg 0-3
• Att rita och projektera	Betyg 0-5
• Att rita och projektera lågenergi/passivhus	Betyg 0-5
 <i>Arkitektonisk förmåga</i>	 <i>Vikt 20 procent</i>
• Estetik/gestaltning, bra pedagogiska lösningar	Betyg 0-3

Senare vid PM för tävlande som skickades ut 2010-12-14 var utvärderingskriterierna uttryckta enligt följande:

Utvärdering och bedömning – vilka kriterier och vad är viktigast
Beställningen från för- och grundskolan i Umeå är en förskola (sex avdelningar i två våningar) med inriktning Reggio Emilia, kök och matsal samt ombyggda lokaler för IDEAN's verksamhet. Hur ni lyckas med detta kommer att prioriteras högst när juryn bedömer era förslag.

Inte långt efter i prioritering kommer juryns bedömning av hur ni klarar att bygga förskolan som ett passivhus. Där är FEBUS krav grundläggande för bedömningen.

Slutligen vid utvärderingen av tävlingsjuryn var de uttryckta enligt följande:

Verksamhetsperspektiv

- Ett hus och en utemiljö som är bra för förskoleverksamhet i allmänhet
- Ett hus där Reggio Emilapedagogiken också styr husets innehåll och utformning
- Ett hus där verksamheten ska genomsyras av ett genusperspektiv

Rubriker: Angöring/parkering/lämna och hämta. utemiljö, entréer/kapprum, avdelningar, gemensamma ytor, samlad bedömning förskoleverksamhet samt kök/matsal och personalutrymmen

Gestaltning

Rubriker: Stadsbild, läge på tomten, angöring och entréer, inre samband, gestaltning av byggnaden

Passivhus, ägande, drift och underhåll

Rubriker: Formfaktor, klimatskal, energiteknik, drift, angöring till förskola och kök

Hur ska tävlingsbidragen presenteras?

- En digital version och en pappersversion ska lämnas in
- Förslagen ska presenteras i skala 1:200
- Situationsplanen ska presenteras i skala 1:500
- Högst fem planscher i liggande A1 är det utrymme som finns till förfogande för skriftlig presentation
- Presentationen ska visa flera perspektiv
- Endast lite text på planscher. De ska därför kompletteras med ett textdokument som förklarar
 - funktion och pedagogik
 - det tekniska
 - gestaltning

Krav på byggandet

Huset ska byggas som ett passivhus enligt FEBUS definition

Parkering och angöring

Det ska finnas åtta parkeringsplatser samt angöring för föräldrar som lämnar och hämtar barn på förskolan.

Utvärdering och bedömning – vilka kriterier och vad är viktigast

Beställningen från för- och grundskolan i Umeå är en förskola (sex avdelningar i två våningar) med inriktning Reggio Emilia, kök och matsal samt ombyggda lokaler för IDEAN's verksamhet. Hur ni lyckas med detta kommer att prioriteras högst när juryn bedömer era förslag.

Inte långt efter i prioritering kommer juryns bedömning av hur ni klarar att bygga förskolan som ett passivhus. Där är FEBUS krav grundläggande för bedömningen.

Hur ni lyckas med gestaltningen kommer också att bedömas av juryn.

Umeå 2010-12-13

Christer Svärling
Projektledare

070/660 64 93

christer.svarling@umea.se

